

La Maria no té por

ESPECTACLE DE TITELLES

Basat en el llibre
"La Maria no té por"
de **Francesc Gisbert**
i **Dani Miquel**.

Sinopsi:

María passa un parell de setmanes amb la iaia Carme. Els seus pares estan de viatge. L'àvia viu en una casa alta i estreta, al barri més antic de la ciutat. Quan arriba colpeja la porta...

Quan fan les dotze campanades... Maria escolta una veu monstruosa... es el Butoni que va a per ella... es l'única persona que pot ajudar-lo: al món dels espantacriatures, la Bruixa Pinta l'avorrida ha fet presoners els xiquets i xiquetes! El Butoni necessita de la valentia de la Maria per a alliberar-los.

El Butoni espenta el llit. A mesura que l'aparta, queda al descobert l'entrada a una gruta, i una escala circular que baixa i baixa, i baixa...; és la senda dels monstres, el camí secret que comunica amb el món de la màgia...

Els dos amics han d'aconseguir les tres proves de la por per a alliberar els presoners...

Un viatge divertit i ple d'aventures, alhora que un esforç per mantindre viu el bestiari popular valencià; el Butoni, l'home del sac i la Quarantamaula entre d'altres personatges ens portaran al món màgic dels espantacriatures...

[▶ Veure vídeo promocional](#)

Fitxa tècnica i artística

Direcció:

Disparatario
Elsa Tronchoni

Edició musical i efectes de so:

Fede Comin

Adaptació de text:

Lorena Comin

Tècnic de so:

Federico Conti

Titellaires:

Fede Comin
Conxi Rivero
Anahí Silva

Disseny gràfic i vídeo:

Joanra Estellés

Edició Teaser:

Fede Comin
Nahuel Pazos

Actriu i titellaire:

Lorena Comin

Durada:

50 minuts

Veus en off:

Dani Miquel
Elsa Tronchoni

Idioma:

Valencià

Escenografia, vestuari
i realització de titelles:

Disparatario

Temps de muntatge:

3 h

Música:

“Triquiliso” de Dani Miquel

Temps de desmuntatge:

90 minuts

Il·luminació:

Jose Martín Márquez

ESPAIS ESCÈNICS:

CASA DE LA IAIA

MÓN DELS ESPANTACRIATURES

CASTELL

CASCADA

PERSONATGES:

MARIA

(titella / personatge)

Lorena Comin

Es una xiqueta valenta, plena de ganes de viure aventures, per això accepta la proposta del Butoni i l'acompanya al món dels espantacriatures... els dos personatges viuran situacions absurdes i divertides, travessant un camí de creixement i diversió.

ÀVIA CARME

(titella)

veu en off: **Elsa Tronchoni**

L'avia prepara una coca de carabassa, quan es fa de nit, alerta a la seua neta dels perills de no adormir-se abans de les dotze... podrien aparèixer els espantacriatures!

BUTONI

(titella / personatge)

Fede Comin

Un monstre pelut i bo... es el nexa entre el món dels humans i el món dels espantacriatures. acompanya a Maria a rescatar els xiquets encantats.

TIO CANYA

(titella)

Fede Comin

No s'espanta ni de la Qarantamaula!

Espantacriatures:

L'HOME DEL SAC

(titella / personatge)

Fede Comin/Elsa Tronchoni

De costums nòmades, va de poble en poble. Si veu un xiquet sol pel carrer, el clava dins del sac i se l'emporta. Les mares amenacen dient que el faran vindre, si no es porten bé. També té altres noms: Saginer, Greixer, Pare llop, el Miquelot, el Sangueta.

EL BANYETA

(titella / personatge)

Fede Comin

És d'hàbits nocturns. Té una banya, que es el primer que veus quan ix de la foscor i ve cap a tu. S'emporta els xiquets que no volen anar-se'n a dormir. També té altres noms: el Banyeta Verda a les Illes Balears, Banyeta Torta, en Fumera a Catalunya.

BRUIXA PINTA L'AVORRIDA

(titella)

Fede Comin

Viu al Bosc de Tremolaràs. L'agrada menjar i veure la tele, però el que més l'agrada es... fer presoners als xiquets! Els fa treballar sense descans!

LA QUARANTAMAULA

(titella / personatge)

Fede Comin /Elsa Tronchoni

Rep tants noms com formes pot adoptar la por. A Tibi, a l'Alcoià, l'han vista en un plantà i es un dimoni emplomat. A la Ribera, l'han sentida cantar: La Quarantamaula va per les teulades, agafant xiquetes i tirant pedrades.

L'ENCANTADA

(titella)

Lorena Comin

Viu a prop de l'aigua, en ponts, llacs o rius. També en barrancs, muntanyes o castells. Només es fa visible la Nit de Sant Joan o una vegada cada cent anys. Li agraden les joies: els collars, arracades, polseres... Te molts noms: dona d'aigua, goga, ninfa...

LA BUBOTA

(titella)

Fede Comin

Fantasma de llençol. Sovint, és de mentida. La gent es disfressa per fer por en un camí, una casa abandonada o una cala.

El marcapàgines

Margarida Castellano

“La Maria no té por” va començar com una cançó de Dani Miquel que feia recompte dels personatges que al llarg dels temps han espantat les criatures arreu del nostre territori.

Més tard, Andana Editorial va confiar en Francesc Gisbert i Riccardo Manischaldi perquè convertiren aquesta cançó en un àlbum il·lustrat que portaria el mateix nom i que l’any 2014 va guanyar el premi de la crítica dels escriptors valencians al millor llibre infantil.

El passat mes de setembre, a més, la gent de Disparatario va estrenar la dramatització de la història de la Maria i ho ha fet, com tot allò que fan, amb un gust increïble i amb una posada en escena impecable.

Un recorregut de la mà dels personatges de la nostra tradició

Potser ja heu tingut la sort de veure la materialització del Butoni que es passeja amb Dani Miquel en alguns dels seus espectacles. El Butoni, la Bruixa Pinta, l’Home del sac, el Banyetes o la Quarantamaula són altres dels personatges que aquesta companyia de titelles ha recuperat i que apareixen físicament en aquesta obra, a més d’altres espantacriatures que només s’esmenten, per tal que cadascú es faça una imatge de la seua representació. I és que, tal i com afirma Joan Francesc Mira “el món no és només allò que vostés veuen amb els ulls”, sinó que el simple fet d’esmentar els personatges que han passat de boca a boca en les històries i llegendes valencianes ja fa que aquests continuen vius, siga amb la representació imaginària que siga.

Es tracta d'un espectacle ben recomanable, que parteix d'una tradició nostrada i que enganxa els xiquets des del primer moment, gràcies a la identificació amb la protagonista, Maria, però també a la irreverència que aquesta demostra envers els espantacriatures. La Maria és una xiqueta que representa la curiositat innata dels més menuts i que, gràcies a aquesta curiositat i la mescla entre por i fascinació que la du a indagar més sobre el tema dels espantacriatures, ens farà viure una aventura de les que enganxen el públic des del primer moment. Cal destacar també la bellesa del vocabulari emprat, així com també la senzillesa dels diàlegs i la perfecta adequació al públic infantil; característiques aquestes que prenen més rellevància si tenim en compte que les tres alma mater de Disparatario (tant Lorena i Fede Comín, com també Fede Conti) són d'origen argentí, tot i que de cor valencià, com queda demostrat.

Llegendes, teatre i exposicions per a un Tot Sants arrelat

Tal i com Josep Ballester afirma: "El fet literari contribueix a formar íntegrament la personalitat de l'ésser humà. així, la literatura és un àmbit integrador i necessàriament interdisciplinari amb el qual es garanteix una formació per a tots (...) Encara avui la paraula, la literatura, la creació és un dels grans elements d'accés a la imaginació".

Aprofitem-nos, doncs, d'aquesta paraula, d'aquestes històries contades a la vora de la llar i d'aquests personatges que volem recuperar, front els fantasmes i carabasses sense ànima que proposen altres cultures llunyanes.

Els nostres monstres han tornat

Francesc Gisbert

Reviscolen el butoni, la Quarantamaula, les Miules, els greixers, les encantades, els ogres i l'home del sac

Dia màgic del calendari. Els valencians posseïm una mitologia popular, de criatures fantàstiques d'imaginació popular que creuen al món dels vius, molt present en llegendes i rondalles.

Tots Sants, Nit d'Ànimes, Halloween, Nit de Tot és Sagrat? diversos noms per a una realitat similar. Per a un dia màgic del calendari, com Sant Joan o la Nit de Walpurgis, en què tot és possible, en què les criatures fantàstiques de la imaginació popular creuen al món dels vius. Els valencians posseïm una mitologia popular, de criatures fantàstiques, presents en llegendes i rondalles. El butoni, la Quarantamaula, les Miules, els greixers, les encantades, els ogres, les serps amb cabellera, l'home del sac... Abans temuts i respectats amb la simple invocació del seu nom, «Que ve...», ara, dormen en el túnel del temps, com tants altres costums de la nostra identitat?

O dormien. Des de fa uns anys, revifem, reviscolen i batallen contra els monstres importats de l'imperialisme anglòfil. Bona culpa la tenen un grapat d'artistes, escriptors i contacontes que els han rescatat i imbuït de força i espenta. Enric Valor va posar els fonaments de la recuperació d'una tradició oral a qui ningú no concedia importància. Després vingué l'antologia Llegendes valencianes de Víctor Labrado, estudis com Llegendes del Sud de Joan Borja o Màgia per a un poble, de Gisbert, i moltes recopilacions de rondalles (Caturla, Bataller, Gascón, Beltran, Verdú...). Calia salvar les històries dels llavis de l'última generació de rondallaires orals. Van començar a despertar l'interès per rescatar una part de la nostra cultura que semblava condemnada a l'extinció.

Vaig voler aportar un pessic de contribució amb el conte La Maria no té por (Andana). Em va permetre conèixer Dani Miquel, un autèntic fenomen de masses que, cantant i ballant, fa més per la normalització del valencià que la majoria dels nostres polítics. La Maria no té por ha assolit una popularitat insòlita. La falla Na Jordana dedicarà la seua falla infantil, «Marieta, ja te tinc», als nostres espantacriatures, a partir d'aquest llibre; **la companyia teatral Disparatario ha llançat un espectacle de titelles i disfresses que està causant sensació;** Andana edicions presenta la primera col·lecció de contes infantils, «Els amics dels monstres», per a divulgar els nostres espantacriatures.

El Museu Valencià d'Etnologia ens proposa la visita als tallers d'Espanta la por. Escola Valenciana de l'Alcoià-Comtat ha elaborat l'exposició itinerant «Els monstres en la cultura popular»

i està programant un ambiciós projecte de divulgació de l'imaginari oral dels valencians, «Viatjant i llegint». Rutes de contacontes de poble en poble que fa poc, aplegaren més de 500 persones a la Nit de Contes al Castell de Cocentaina. Unes rutes que combinen la participació de narradors orals fabulosos, Almudena Francés, Rosanna Espinós, Jordi Carbonell... amb escriptors divulgatius, cap de caps en etnopoètica. Els nostres monstres han tornat. I diuen que Halloween tremola. Ajudeu-nos a fer que es queden.

www.disparatario.com
hola@disparatario.com

Algemesí
València

645 56 92 11

You
Tube